

Lausunto  
7094/00.07/2022  
11.7.2024

kirjaamo.mmm.fi@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 19.6.2024 VN/15571/2024

## Lausunto metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmään liittyvistä säädösmuutosehdotuksista

### Hallituksen esitys metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Lakiesityksessä esitetään muutoksia tukijärjestelmään valtion talouden säästöjen aikaansaamiseksi. Esityksessä esitetään lopetettavaksi uuden tien tekemisen tukea ja alennettavaksi taimikon ja nuoren metsän hoidon yhteydessä kerättävän pienpuun keruusta maksettavaa lisää ja yksityistien perusparannuksen tukitasoa.

Metsäkeskus katsoo, että uuden tien rakentamisen tuen rahoituksen lopettamisella ei ole merkittävää vaikutusta metsätalouteen. Yksittäisen maanomistajan tai tiekunnan kannalta tuki on ollut hyödyllinen, sillä esimerkiksi perusparannushankkeessa uuden tien pätkällä on voitu lyhentää metsäkuljetusmatkaa tai parantaa alueen tieverkoston toimivuutta.

Uuden tien työlajin poistaminen tuettavien työlajien joukosta ei tule lyhyellä tähtäimellä vähentämään metsäkeskuksen hallinnollista työtä, sillä uusien teiden hakemusten määrä on vuosittain ollut vähäinen. Lisäksi on huomioitava, että tukimuodon päättyessä vuoden 2025 alkuun mennessä on todennäköistä, että kysyntä päättyvälle uuden tien rakentamisen tuelle lisääntyy ja hankkeita tulee metsäkeskukseen hyväksyttäväksi aikaisempaa enemmän.

### Valtioneuvoston asetus metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Kannustejärjestelmälakiin esitettyjen muutosten vuoksi myös Metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmästä annettua asetusta esitetään muutettavaksi. Uuden tien rakentamista koskevien säännöksiin poistamisen lisäksi tarkoitus alentaa tukitasoa yhteishankkeina tai yhteismetsän hankkeina toteutettavista yksityistien perusparannushankkeista.

Lausunto  
7094/00.07/2022  
11.7.2024

Metsäteiden tukitasoa esitetään laskettavaksi 70 prosentista 50 prosenttiin. Tarkoituksena on laskea tukitasoa vuoden 2026 alussa yhtäaikaaisesti yksityistielain (560/2018) nojalla myönnettävien yksitieavustuksen tukitason kanssa. Metsäkeskus katsoo, että tukitason lasku tulee vähentämään perusparannettavien teiden määrää ja valtion tukivarojen käyttöä. On huomattava, että metsätalouden uusi kannustejärjestelmä on tullut voimaan vuoden 2024 alussa ja uusien tiehankkeiden hyväksyntä on vasta käynnistymässä metsäkeskuksessa. Toistaiseksi ei siis ole vielä tietoa siitä, kuinka paljon nykyinen 70 % tukitaso olisi lisäämässä vuotuisia teiden perusparannushankkeita. Vielä ei myöskään voida arvioida, millainen vaikutus sillä kunnostustarpeisten teiden kokonaismäärään. Hyväkuntoiset tiet ovat edellytys ympärivuotiselle puunkorjuulle ja toimivalle metsätaloudelle.

Asetuksen siirtymäsäädöksen mukaisesti perusparannuksen pienempi tukitaso tulisi voimaan vuoden 2026 alussa. Koska Metka-tukilainsäädännön teiden hyväksyntä on vasta käynnistymässä metsäkeskuksessa, on todennäköistä, että korkeampi tukitaso lisää tiehankkeita huomattavasti vuonna 2025. Tämä tulee lisäämään metsäkeskuksessa normaaliin tukivuoteen verrattuna.

Taimikon ja nuorenmetsänhoidon tukiehtoihin ja niiden yhteydessä kerättävän pienpuun tukiehtoihin esitetään muutoksia. Taimikon ja nuorenmetsänhoidon keskipituuden enimmäismäärä esitetään laskettavaksi nykyisestä yhdellä metrillä. Havupuu metsiköissä työn jälkeinen keskipituus saisi siten jatkossa olla enintään 11 metriä ja lehtipuu metsikössä enintään 14 metriä. Kohteilta kerättävän pienpuun tuki laskisi nykyisestä 300 eurosta 250 euroon.

Pituusrajan laskulla voidaan vaikuttaa tuettavan pienpuun määrään ja vähentää tukivarojen käyttöä. Havupuuvaltaisilla pienpuunkeruun kohteilla jo nyt tukikelpoisten nykyisen 12 m:n rajan sisällä pysyvien kohteiden toteutus on haastavaa, sillä pituuskriteerit ylittyvät näillä kohteilla usein. Pituuskriteerin muutos tulee korostamaan tätä haastetta.

Metsätalouden tukijärjestelmän tulisi olla ennustettavaa ja maanomistajien päätöksenteon ja toimijoiden töiden suunnittelun kannalta. Nykyiset tukiehdot ovat olleet voimassa vuoden 2014 alusta ja esimerkiksi taimikon ja nuoren metsänhoidon uusi kriteeristöä on vasta alettu toimeenpanna käytännön töissä. Töiden toteutukselle ja toiminnan valvonnalle on parasta aikaa syntymässä menettelytavat, joita joudutaan nyt nopeasti päivittämään. Nopeissa tukijärjestelmä muutoksissa on riskinä, että muutokset koetaan sekavina ja nykyisiä tai uusia tukiehtoja ei opita, eikä kentälle ei ehdi muodostua toimivia käytäntöjä. Tästä voi aiheutua ylimääristä neuvontaa, opastusta ja koulutustyötä kaikille toimijoille. Lisäksi hakemusten laatu voi olla huonon tukiehtojen tuntemuksen vuoksi heikko ja tämä lisää tukijärjestelmän hallinnointityötä metsäkeskuksessa.

Valtion tukivarojen säästön aikaansaamiseksi olisi voinut hallinnollisesti selkeämpää luopua pienpuun keruun tukemisesta kokonaan. Tällöin olisi voitu mahdollisesti luopua taimikonhoidon ja nuorenmetsänhoidon tukiehtojen muutoksista ja välttyä kahden eri tukiehtokauden hankkeiden valmistelulta ja hallinnoinnilta.

Anna Rakemaa

Lausunto  
7094/00.07/2022  
11.7.2024

metsäjohtaja  
johtajan sijainen

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 3 pages before this page  
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua  
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign  
representative  
custodial

asemavaltuus  
nimenkirjoitusoikeus  
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt  
firmateckningsrätt  
förvaltare

autoritet til å signere  
representant  
foresatte/verge

myndighed til at underskrive  
repræsentant  
frihedsberøvende